

Landbruksdirektoratet
Postboks 8140 Dep

0033 OSLO

Kultur og samfunn

Vår saksbehandler:

Guðrun Kristensen
Telefon: 5161 4288

Deres ref.:

Deres dato:

Arkiv

Vår ref.:

18/26113

Vår dato:

14.09.2018

Høringsuttalelse til forslag til nasjonal instruks om regionale miljøtilskudd i jordbruket - Gjesdal kommune

Det vises til landbruksdirektoratet sin nettside hvor det den 15.8.2018 ble publisert en høring av nasjonal instruks om regionale miljøtilskudd i jordbruket. Landbruksdirektoratet ber her om høringsinnspill på forslag til nasjonal instruks for regionale miljøtilskudd. Instruksen vil være førende for regionale miljøprogram fra 2019.

Ut fra høringsnotatet leser vi at det vil bli noen radikale endringer av tilskuddsordningen Regionale miljøtilskudd. De punktene vi reagerer sterkest på er:

- § 4 Drift av bratt areal. «... .. *Det kan ikke gis tilskudd til innmarksbeite etter denne bestemmelsen.*»
- § 24 Vedlikehold av turstier i jordbrukslandskapet. Etter hva vi forstår skal tilskuddet endres til en tilskuddssats.
- § 34 Vedlikehold av fangdam. «... .. *Tilskuddet kan derfor bevilges årlig selv om det ikke blir gjort vedlikehold, dersom fangdammen har tilfredsstillende renseeffekt.*»

Gjesdal kommune har mottatt kopi av Bjerkreim kommune sin høringsuttalelse. Landbrukssjef Gerd Siqveland Engelsgjerd har skrevet en svært god, fyldig og godt forklarende høringsuttalelse som viser hvorfor Landbruksdirektoratet ikke bør gjennomføre foreslåtte endringer. **Vi sier oss enige i og støtter Bjerkreim kommunes høringsuttalelse.**

Under vil vi kommentere endringer ut fra Gjesdal kommunes perspektiv:

Bratt jordbruksareal:

Bjerkreim kommune er svært lik Gjesdal kommune. Gjesdal kommune består av et totalareal på ca. 620 000 dekar. Av dette er 17 600 dekar fulldyrket og 34 300 dekar innmarksbeite. Innmarksbeite er viktig i for jordbruket Gjesdal kommune. Det utgjør nesten halvdel av grovfôrgrunnlaget. Ut fra søknad om produksjonstilskudd ser en at det var 27 600 sauer, lam og geiter, og totalt 4 551 storfe som gikk mer enn 16 uker på innmarksbeite. I tillegg var det 17 000 sauer og geiter og 1 260 storfe som gikk på utmarksbeite. Dette bidrar til det åpne kulturlandskapet som preger kommunen.

Ser en i RMP statistikken fra 2016 er det 102 jordbruksforetak som søkt om totalt 9 354 dekar bratt innmarksbeite med helling 1:5. For helling 1:3 er det omsøkt 4 918 dekar bratt areal. Totalt 14 272 dekar innmarksbeite er registrert som bratt. **Bratt areal utgjør nesten halvparten av alt innmarksbeite vi har!**

Gjesdal kommune har nylig vedtatt ny landbruksplan. I denne har kommunen blant annet satt følgende mål:

- «Gjesdal kommune skal være med å bidra til at det nasjonale målet om at den årlige omdisponeringen dyrka jord må være under 4 000 dekar, og at målet nås gradvis innen 2021.
- Gjesdal kommune setter seg et mål om å ikke omdisponere mer enn 20 dekar dyrka jord (fulldyrket jord, overflatedyrket jord og innmarksbeite) og dyrkbar jord i året frem mot 2021.
- Kommunen skal ta vare på matjord som ressurs for videre matproduksjon.
- Kommunen skal innføre kjerneområde landbruk som hensynssone/temaplan i kommuneplanen.
- Kommunen vil at landbrukseiendommer skal eies og drives på en måte som gjør at en tar vare på jordbruks- og skogbruksarelene og sikrer verdiene for kommende generasjoner.
- Kommunen vil opprettholde både små og store gårdsbruk er viktige og tar i bruk ressursene våre.
- Kommunen ønsker levende bygder.
- All dyrka jord skal drives på en agronomisk bærekraftig og driftsmessig god måte.
- Kommune skal snakke opp verdien av innmarksbeite, og arbeide aktivt for at ressurser i utmarka kan brukes og utnyttes enda bedre.
- Kommunen skal legge til rette for å øke grovfôrproduksjonen, slik at vi kan nå nasjonalt mål om 20 % mer matproduksjon på en miljømessig bærekraftig måte.
- Kommunen skal legge til rette for å øke grovfôrproduksjonen/opptaket ved bedre utnyttelse og bruk av fulldyrka jord, innmarksbeite og utmarksbeiter.
- Kommunen skal arbeide aktivt for å bekjempe ugrasspredning, og selv gå foran som et godt eksempel.»

Som en kan se setter Gjesdal kommune jordbruksareal høyt på dagsorden. Landbruksdirektoratet sitt forslag om å fjerne tilskudd til bratte innmarksbeiter vil slå bein under våre målsettinger. Tvert imot trenger vi sterkere midler til fortsatt å stimulere til skjøtsel av bratte jordbruksarealer.

Som Bjerkreim kommune beskriver utgjør kulturlandskapet en viktig del av vår reiselivsnæring. Kommunen har viktige ferdselsårer som E39 fra Bjerkreim i sør til Sandnes i nord og FV 45 fra Ålgård til Sirdal kommune i øst. Vi har store turistattraksjoner som årlig har flere hundretusen besøkende; Kongeparken, Byrkjedalstunet, Månafossen (ca. 100 000 besøkende) for å nevne noen.

Vedlagt er bilder som er tatt fra ulike steder i kommunen. Bildene viser et variert kulturlandskap med fulldyrka jord i dalbunn, og oppkultiverte innmarksbeiter som kryper oppover li og fjellssidene. Dette beitelandskapet skjøttes ikke bare av beitende husdyr, men trenger mangfoldige arbeidstimer for å holdes ved like og skjøttes. Vedlagt foto av innmarksbeite dominert av myrtistel viser hvor galt det kan gå. For å stimulere til fortsatt aktiv drift av innmarksbeiter må en opprettholde dagens tilskudd, aller helst øke tilskudd til bratte beiter.

Turstier

Gjesdals kommunesenter, Ålgård, vokser, og har nå ca. 9 000 av totalt 11 600 innbyggere. Dette fører til et stort trykk på nærliggende turområder som i stor grad er oppkultiverte innmarksbeiter. Vi har også flotte turområder i andre deler av kommunen som ligger lenger ifra bebyggelse. Her er det ikke like stor besøksfrekvens. En bør ikke ta bort differensieringen. Jordbruksforetak som ligger like inntil pressområder må premieres høyt for å legge til rette for

ferdsel på innmarksbeite. Konsekvensen av at de ikke søker RMP er at store turområder ikke lenger er tilgjengelige for allmenheten. Dette vil gå ut over folkehelsen.

Vedlikehold av fangdam

Tilskuddet må ikke bli et årlig «driftstilskudd», men være slik det er i dag. Vi støtter prosjektlederne i prosjekt frivillige tiltak i landbruket sitt brev datert 7.9.2018.

Ut fra dette ber vi om at Landbruksdirektoratet endrer instruksen for forskrifta i tråd med vår, Bjerkreim kommune og Fylkesmannen i Rogaland sine innspill.

Med hilsen
GJESDAL KOMMUNE

Gudrun Kristensen
Fagansvarlig landbruk, natur og miljø

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.

Vedlegg:

Dok.nr	Tittel på vedlegg
396749	Bratt innmarksbeite i Byrkjedal
396750	Bratt innmarksbeite i Frafjord
396751	Bratt innmarksbeite på Lima
396752	Bratt og ugrasfritt innmarksbeite på Lima
396753	Bratte og ugrasfrie innmarksbeiter på Gjesdal
396754	Hvordan innmarksbeiter kan bli uten tilskudd til bratt areal - myrtistel
396709	Høyringsuttale RMP 2018

Kopi til:

Bjerkreim kommune Landbruk Miljø og Teknikk	Postboks 17	4389	VIKESÅ
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59 Sentrum	4001	STAVANGER
Gjesdal Bondelag	Brekko 178	4330	ÅLGÅRD